

بیان حکمت آمیز صائب تبریزی در طرح عوالم جوانی و پیری

دکتر محمد حاجی آبادی، استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران

چکیده

دیوان شاعران ادب گران سنگ فارسی، گنجینه ای از گوهرهای پر آب و تاب پند و اندرز و مجموعه ای از رموز زندگی اجتماعی و طریق کسب معرفت و طرز معاشرت است. از این میان در غزل میرزا محمد علی صائب تبریزی، اندیشه و پندارهای گوناگونی موج می زند. یکی از موضوعات قابل طرح و بحث در شعر صائب، مبحث «جوانی و پیری» است. تأمل در مضامین پیری و جوانی او را به خلق توصیف و تصاویر بدیع و معانی بلند و داشته است و مثل یک نقاش چیره دست تمام ریزه کاری ها و پستی و بلندی های این دو دوره ی مختلف زندگانی انسان را با قلمی دقیق و چشمی نکته بین نقاشی کرده است. در اندیشه صائب، شور و صلابت جوانی چنانچه با تجربه و تدبیر پیران کاردان همراه شود، به مثابه کیمیایی است که می تواند مس وجودی جوان را به طلای ناب بدل سازد. از این رو، دانشمندان علم اخلاق، پیوسته جوانان را به تجربه اندوزی و پندگیری از پیران فرا می خوانند. در مقاله ی پیش رو، نگارنده بر آن است که تجلیات و نمود های «جوانی و پیری» را در غزل صائب بکاود و به بررسی و تحلیل تصاویر و مضامین گوناگون این دو مقوله بپردازد.

کلید واژه ها: صائب، غزل، تعلیم، جوانی، پیری.